

11 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven verbonden aan de Congregatie FIC (Broeders van [plaats]).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 31 juli 2012. Op 28 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie FIC (Broeders van [plaats]). Op 15 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn echtgenote verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. S. van Schaik.

Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie FIC (Broeders van [plaats]) en broeder [naam].

2. De klacht

- 2.1. Klager is in de periode [jaar]-[jaar] slachtoffer geworden van seksueel misbruik door aangeklaagde, destijds werkzaam bij de [naam] te [plaats]. Het misbruik heeft plaatsgevonden tijdens het eerste en derde schooljaar van klager,. Klager was toen 7 en 10 jaar oud. Klager werd tijdens de lessen regelmatig met zijn schrift bij aangeklaagde geroepen, waarna hij achter de hoge lessenaar moet komen staan. Aangeklaagde zat op zijn stoel en begon tegen klager te praten waarbij hij klager tegelijkertijd betastte. Omdat klager, zoals alle leerlingen in die tijd, een korte broek droeg, was het voor aangeklaagde gemakkelijk om zijn hand in de broek te bewegen. Weglopen durfde klager dan niet.

Tijdens de zitting van de Klachtencommissie geeft klager aan dat het gedurende die twee jaar wel meer dan dertig keer kan hebben plaatsgevonden.

- 2.2. Klager heeft thuis nooit gesproken over het misbruik. De Katholieke Kerk was in het gezin van klager heilig en erover spreken met bijvoorbeeld zijn moeder zou, volgens klager, haar een hartaanval hebben kunnen opleveren. Klager schaamde zich daarbij teveel om er met anderen over te spreken en probeerde er zo min mogelijk aan te denken. Klager kan zich nog goed herinneren dat hij het er aan het begin van de puberteit, toen hij 13 à 14 jaar was, even erg moeilijk mee heeft gehad. Klager heeft met zijn vrouw de afgelopen jaren alles kunnen bespreken behalve het misbruik door aangeklaagde. Tot op de dag dat zijn vrouw hem vertelde over een uitzending op televisie waarin aangeklaagde geëerd werd voor al het werk dat hij voor kinderen had gedaan. Toen klager na zijn werk thuis kwam en zijn vrouw hem hierop attendeerde, sloegen de stoppen door en heeft klager haar alles verteld. Klager heeft het nog steeds moeilijk om te praten over hetgeen hem is overkomen. Gevoelens van schaamte staan nog steeds op de voorgrond. Klager geeft aan dat hij zolang hij leeft het verleden met zich mee zal dragen. Momenteel heeft klager alleen zijn vrouw, de vertrouwenspersoon van het Meldpunt en zijn juridisch adviseur kunnen vertellen over het misbruik. Uit het voorgaande volgt dat het verdere verloop van het leven van klager voor een groot deel bepaald is door het ondervonden misbruik. Door misbruik te maken van zijn positie en zijn overwicht in een periode waarin klager, vanwege zijn jonge leeftijd, kwetsbaar was, heeft aangeklaagde klager forse schade berokkend, welke permanent is gebleken.
- 2.3. Klager hoopt met de klachtenprocedure zijn ervaringen te kunnen verwerken. Daarnaast hoopt klager op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Klager wenst voorts schade die hij opgelopen heeft als gevolg van het ondervonden seksueel misbruik, zowel materieel als immaterieel, vergoed te krijgen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

In de inhoudelijke reactie op het klaagschrift heeft broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie FIC (Broeders van [plaats]) aangegeven dat hij, om recht te doen aan het ingediende klaagschrift, naar vermogen onderzoek heeft verricht in de archieven van de Nederlandse provincie en is hij in contact getreden met personen die mogelijk opheldering kunnen geven.

Gelet op het feit dat de klacht gaat over gebeurtenissen die circa [aantal] jaar geleden zouden hebben plaatsgevonden, is de informatie die hij heeft kunnen achterhalen over aangeklaagde erg summier. Bovendien zijn de meeste mensen die met aangeklaagde hebben samengewerkt en of hebben samengewoond inmiddels overleden.

Aangeklaagde is lange tijd, vanaf [jaar] tot [jaar], als onderwijzer werkzaam geweest in het [plaats]se lager onderwijs, waarvan voor het merendeel aan de [naam]. De [naam] was, zoals in de tijd genoemd werd, een broederschool, dat wil zeggen dat een broeder hoofd was van de school en het merendeel van de leerkrachten eveneens broeders waren.

In de archieven van de Congregatie aangaande het dossier van aangeklaagde blijkt dat aangeklaagde gedetineerd is geweest. Er is correspondentie van aangeklaagde, gedateerd [datum], op briefpapier van de gevangenis [naam] te [plaats]. Het Congregatie-archief bevat geen inhoudelijke gegevens over de achtergronden van de detentie, noch over de exacte duur. Uit informatie van medebroeders is de Overste bekend dat de detentie van aangeklaagde zijn oorzaak vindt in de veroordeling wegens seksueel misbruik. Welke leerlingen slachtoffer zijn geweest van dit misbruik is niet bekend.

In het belang van de klacht van klager dient voorts vermeld te worden dat hij niet de enige is die een klacht bij de Klachtencommissie heeft ingediend tegen aangeklaagde.

Er bestaat geen misverstand over het feit dat de handelwijze die aangeklaagde, blijkens het klaagschrift, jegens klager heeft betoond ten sterkste dient te worden afgekeurd.

Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn positie als leraar en als religieus en heeft inbreuk gemaakt op de lichamelijke en psychische integriteit van klager.

Op grond van de ter beschikking staande gegevens kan de Provinciale Overste niet anders dan concluderen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik. Hoewel hij geen gegevens heeft over de leerlingen die hiervan het slachtoffer zijn geworden, heeft hij geen enkele reden om aan te nemen dat de klacht van klager jegens aangeklaagde op onwaarheid zou berusten. De provinciale Overste wil daarom de pijn erkennen die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan door aangeklaagde. Daarvoor biedt de Congregatie oprechte verontschuldigen aan.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3 Er zijn ongeveer [aantal] jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager door aangeklaagde is misbruikt, zoals klager in zijn klacht heeft beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de klachten met zaaknummers 2011-T388 en 2011-T326 waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd. Deze klachten zijn met een geslaagd mediationtraject afgerond. Verder blijkt uit de schriftelijke reactie van de Provinciale Overste dat aangeklaagde gedetineerd heeft gezeten vanwege een veroordeling ter zake van seksueel misbruik.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Een leerling moet volledig kunnen vertrouwen op een leraar.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.
- 4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie FIC (Broeders van [plaats]) de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt en namens de Congregatie spijt te betuigen over het leed dat klager in zijn jeugd is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 11 december 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciale Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciale Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Provinciale Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciale Overste.